

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 76

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČERKOVNI RACUN 11.409

Maribor, četrtek 4. aprila 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Trgovinska ofenziva zaveznikov na Balkanu

Konferenca angleških balkanskih poslanikov v ponedeljek v Londonu — Blokadni pritisk tudi na Italijo — Angleško bojno brodovje odplulo na Jadran — Madžarska priznava zavezniško blokado

LONDON, 4. aprila Agex. Konferenca angleških balkanskih poslanikov z angleškim zunanjim ministrom lordom Halifaxom se bo pričela v ponedeljek, dne 8. t. m. v Londonu. Glavni predmet konference bo trgovinska ofenziva Anglije na Balkanu. »Daily Mail« napoveduje trgovinsko organizacijo, ki bo razpolagala z velikimi sredstvi ter bo nabavljala surovine v zameno za izdelke težke industrije po določenem programu za izmenjavo, kakor tudi plačevanje v kliringu. Razen tega se bo Halifax pri poslanikih informiral, kakšne politične posledice bi utegnile imeti nova aktivnost na Balkanu. Samo po sebi je dalje razumljivo, da bodo poslaniški podali poročila o položaju v državah, v katerih zastopajo Anglijo. O ostalem programu ni mogoče ničesar izvedeti, vendar je gotovo, da se ne bodo obravnavala samo gospodarska vprašanja.

NAPOVED IZ ANKARE

ANKARA, 4. apr. Reuter. Britski poslanik v Ankari je odpotoval v London, kjer bo prisostvoval konferenci poslaničkov vseh balkanskih držav. V političnih krogih pripisujejo londonskim posvetom veliko važnost, ker predstavljajo odmev zavezniške odločitve vrhovnega vojnega sveta, nastopati odločneje v bodočnosti proti nasprotniku.

BUDIMPEŠTA, 4. aprila. MTI. Angleški poslanik v Budimpešti je včeraj odpoto-

val v London na konferenco poslaničkov v balkanskih državah.

REAKCIJA BLOKADNE V ITALIJI

PARIZ, 4. aprila. Havas. Po informacijah iz pariških vojaških krogov je zavezniški sklep o poostitvi blokade Nemčije izzval v Italiji ostro reakcijo. Ugodnosti, ki so bile dovoljene Italiji glede dobav nemškega premoga, so bile s 1. marcem ukinjene. Zahvaljujoč se svojem zemljepisnemu položaju in odnošajem z balkanskimi državami, doprinaša Itali-

ja zelo veliko za prehrano in preskrbo Nemčije. Posebno je treba naglasiti, da pošilja Italija dalje v Nemčijo velike količine petroleja, katerega kupuje v Romuniji. Poostritev blokade bo zato zadela Italijo dvojno: 1. zaradi ostrejšje zavezniške kontrole nad italijanskim uvozom, in 2. zaradi zavezniške intervencije v trgovinskih odnošajih z Balkanom. Edinice angleške bojne mornarice so bile v ta namen že poslano na Jadransko morje. Pariški vojaški krogi menijo, da so italijanski pomorski ukrepi, katere je izdal ministrski svet, v zvezi z okrepitevijo aktivnosti zavezniške mornarice.

KOMENTARJI VOJAŠKIH UKREPOV

RIM, 4. aprila. LRP. Italijanski listi obširno komentirajo vojaške sklepe, ki jih je sprejel ministrski svet, zlasti pa zakon o civilni in administrativni mobilizaciji, po kateri so za primer vojne podvrženi vojaški dolžnosti vsi državljani, celo

ženske in mladina od 13 leta dalje. Listi pravijo, da terja moderna vojna sodelovanje vsega naroda. Razen tega naglašajo listi posebno važnost organizacije pomorske milice, kateri je poverjena skrb za obrambo italijanskih obal.

MADŽARSKA PRIZNAVA BLOKADO

BUDIMPEŠTA, 4. aprila. Exchange Telegr. V zvezi s sklepi zaveznikov o poostitvi blokade Nemčije in govorom angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina v spodnji zbornici se v tuk. političnih krogih naglašja, da je bilo madžarski vladi s strani Nemčije očitano, da si ne z uradnega mesta in ne na uradni način, zakaj se poslužuje madžarska prekomorska trgovina tako imenovanih navyčertnih dokumentov, katere izdaja madžarski odbor za zunanjo trgovino. V Nemčiji vidijo v tem uradno madžarsko priznanje angleške blokade.

Rekonstrukcija angleške vlade je razočarala

Najvažnejša sprememba je okrepitev položaja Winstona Churchilla — Komentari angleških listov niso ugodni — Nemci pravijo, da jih rekonstrukcija nič ne briga

LONDON, 4. aprila. Reuter. Sinoči je bil izdano tu poročilo o preobnavljanju angleške vlade. Minister za koordinacijo obrambe Chatfield je odstopil. Čuvar državnega pečata sir Samuel Hoare je postal minister za vojno letalstvo. Sir Winston Churchill je postal predsednik odbora ministrov za obrambo, v katerem so zastopani minister vojne mornarice, minister vojske in minister vojnega letalstva. Kot predsednik tega odbora se bo redno shajal s šefi generalnih štabov vojske, letalstva in mornarice. Churchill ostane še dalje tudi prvi lord admiraltete. Dosedanji minister vojnega letalstva Kingsley Wood je postal čuvar državnega pečata, lord Oulton je prevzel ministrstvo za prehrano, dosedanji poštni minister Grayson je postal kancelar vojvodstva lanchesterskega, prvi komisar za javna dela Ransbaton je postal prosvetni minister, dosedanji prosvetni minister Dalaware je prevzel komisariat za javna dela, dosedanji minister za prehrano Morrison je pa postal poštni minister. Dalje so bile izvršene nekatere spremembe tudi v državnih podtajništvih.

NALOGE REKONSTRUIRANE VLADE

LONDON, 4. aprila. Reuter. Glede na rekonstrukcijo Chamberlainovega kabineta se naglašja, da ima novo ministrstvo nalog, še bolj osredotočiti delo in povezati posamezne resore v korist večjega učinka na zunaj. Chamberlainovi novi vojni kabinet je tako rekoč ministrstvo stra-

tegije, v katerem so rangi posameznih odločujočih ministrstev izenačeni. Novi položaj Churchilla je bil v javnosti z zadovoljstvom sprejet. Prav tako odobravajo postavitev Hoareja za letalskega ministra, ker je ta resor imel prej že dvakrat. Hoare ima specifično določene pisme o maksimumu angleške letalske

proizvodnje, ki jo bo skušal čim bolj pospešiti.

ANGLESKA JAVNOST JE RAZOČARANA

LONDON, 4. aprila. Reuter. Reakcija angleškega tiska na izpremembe v Chamberlainovi vladi je za Chamberlaina zelo neprijetna. Listi pozdravljajo zmanjšanje ožjega vojn. kabineta od 9 ministrov na 8 ter odobravajo novi položaj, ki ga je dobil Churchill. Vse kritike pa so obrnjene proti Chamberlainu, ki se upira zmanjšati svojo vlado na nekajčlanek vojni kabinet ter zato tudi listo izprememb ne sprejemajo z zadovoljstvom na znanje. Poudarjajo, da je lord Halifax že l. 1916. zahteval ožji vojni kabinet. »Daily Mail« je naravnost razočaran zaradi izprememb, poudarja pa, da so izvršene predvsem zaradi prevelike izčrpanosti poedinih ministrov. »Daily Telegraph« poudarja, da je javna tajna, da se je dosedanji letalski minister sir Kingsley Wood na svojem

dosedanjem položaju popolnoma izčrpal. Sreča je, da ga je zamenjal sir Samuel Hoare, ki je znan kot energičen mož in siljajen organizator. Bil je letalski minister že od l. 1922. pa do 1929. Sira Samuela hvali tudi »Manchester Guardian«, Delavsko glasilo »Daily Herald« pa je vzelo izpremembo na znanje z začudenjem in novo vlado strahovito kritizira. Edino svetlo točko vidi v novem položaju, ki ga je dobil Churchill.

NEMCEM JE VSEENO

BERLIN, 4. aprila. DNB. »Berliner Börsen-Zeitung« je edini nemški jutrnjak, ki komentira rekonstrukcijo angleške vlade. List pravi, da je to rekonstrukcijo izzvalo veliko nezadovoljstvo v angleškem javnem mnenju z delom vlade. S to rekonstrukcijo se pa značaj vlade ni spremenil. Morda bodo nekaterniki v Angliji in Franciji zadovoljni s temi spremembami, do čim je Nemcem vseeno, kdo je v Londonu minister za letalstvo ali minister za prehrano, kakor jih tudi ne tiče, ali je Churchill samo minister bojne mornarice ali tudi predsednik vojnega sveta ministrov. »Mi v Nemčiji vemo, da bo ostal Churchill tudi na novem položaju isti, kakor je bil na dosedanjem.«

Letalske bitke med Nemci in Angleži

OSLO, 4. aprila Reuter. V teku večerajšnjega dne je bilo ves dan čuti na morju izven norveških teritorialnih vod močno streljanje. Opazili so tudi 12 letal. Posadba nemškega bombnika, ki je moral priti pristati blizu Stavangena, je letalo zažgala, da bi ga ne dobili Norvežani. Nemce so internirali.

KJEVENHAVEN, 4. apr. Reuter. Na otok Samsø so se izkrcali štirje nemški letalci, ki so jih internirali. Izjavili so, da so bili blizu Osla primorani, spustiti se na morje, nakar so iz dvomotornika vstopili v gumijast čoln, ki jih je ponesel na jug.

LONDON, 4. apr. Reuter. Nad Severnim morjem je bil sestreljen nemški bombnik »Heinkel«. Vseh 5 letalcev, od katerih sta bila dva ranjena, je rešil neki angleški tovorni parnik. Pri napadu na angleški konvoi so nemški letalci vrtili 15 bomb, ki na niso naredile nobene škode, ker niso zadale ladji. Nad zahodno fronto so bili v torek sestreljeni 3 nemški bombardirni letalci, od katerih se je en bil poškodovan. Na sta dva nemška bombnika morala zaslišno pristati, pr-

vi na Norveškem, drugi pa je padel v Kattegat, posadka se je rešila na neki danski otok.

LONDON, 4. apr. Havas. Nad Skotsko in Shetlandskim otočjem se je nemškemu izvidniškemu letalu posrečilo pobegniti v oblake pred angleškimi zasledovalci. Nad morjem sta se spopadla angleško obalno obrambno letalo in nemški bombnik. Po kratkem boju sta morala oba na gladino morja. Pilota in posadko nemškega bombnika je sprejela na krov neka ribiška ladja, prav tako so ribiči rešili angleškega letalca. Ranjene letalce so takoj prepeljali v bolnišnico. Angleško obalno letalo, ki je bilo zrušeno v morje, je kot prvo od obeh obrambe podleglo od začetka vojne.

LONDON, 4. apr. Reuter. Dvanajst milj od angleške obale je palo v morje angleško letalo tipa Spitfire, ki je malo prej sestrelilo v dvoboju nemški bombnik tipa Heinkel.

OSLO, 4. apr. Reuter. Blizu Bergenja je bil torpediran neki norveški parnik, za katerega se še ne ve, če se je potopil.

Roosevelt bo v tretjič kandidiral

MILWAUKEE, 4. aprila. Reuter. Ob priliki glasovanja na konferenci demokratskih volivcev v ameriški zvezni državi Wisconsin je velika večina volivcev izrazila željo, da postane prezident Roosevelt tudi pri letošnjih volitvah v tretje kandidat za predsednika Zedinjenih držav Severne Amerike.

NEW YORK, 4. aprila. Havas. Pri pre-

liminarnih volitvah v štirih volivnih okrožjih države New York je izbojeval prezident Roosevelt ogromno večino nad newyorškim podpredsednikom Garnerjem. Ako se bo Roosevelt odločil in še tretjič kandidiral za prezidenta Zedinjenih držav, bo njegova zmaga že vnaprej zagotovljena s 84 demokratskimi glasovi države New York.

Ostra stavka v Južni Rodeziji

BULAWAJO, 4. apr. Reuter. V največjem mestu južne Rodezije je izbruhnil štrajk. Obasti so poslale tja 250 vojakov, da pomirijo ljudi. Ker so se domačini upirali, so bili vojniki primorani, seči po orožju. Policija se je zama trudila, da pomiri stavkajoče, ki jih je bilo blizu 3000. Vrgli so bombe s soizlivnim plinom in večkrat ustrelili v opozorilo v zrak. Tudi to ni pomagalo. Nastal je splošen pretep med vojniki in stavkajočimi. Ranjenih je bilo 14 oseb, končno se je četi le posrečilo razgnati ljudi. V dveh bližnjih rudnikih so se domačini vrnili na delo, v

Mulfuliji štrajkajo rudarji dalje, toda nemirov ni. Po zadnjih ugotovitvah je bilo v spopadu ubitih 14 oseb, 30 pa ranjenih.

NEMSKIH MARK IMAMO DOVOLJ

BEOGRAD, 4. aprila. Avala. Ob priliki pisanja nekega domačega gospodarskega lista, da bo povišan tečaj nemške marke v jugoslovansko-nemškem kliringu, se z uarnega mesta sporoča, da vest absolutno ni resnična. Narodna banka razpolaga z zadostnim številom nemških mark za plačevanje našega uvoza in bo lahko zadostila vsaki zahtevi.

Maribor, 4. aprila.

Sezonsko izseljevanje iz Prekmurja postaja letos — predvsem pa zdaj na pomlad — posebno pereč problem. Dejstvo je namreč, da sta Nemčija in Francija, ki sta zvečine sprejemali prekmurske delavce, v vojni; in v luči tega dejstva se prožijo samo ugibanja o možnosti zadostne zaposlitve — posebno če še pomislimo na domače državljanske ozirne, ki se v tem pogledu — vsaj danes — križajo s krušnimi potrebami dvanaesttisočlanske prekm. sezonske armade. Za enkrat je na srečo sicer urejeno vprašanje sezonske »poti« v Francijo; ondote kmetije bodo sprejele okrog 3000 pogodbenih sezoncev (in pribl. toliko ostalih delavcev iz Prekm.), ki imajo po izglasovanju v francoskem parlamentu — iste delavske pravice kakor jih imajo Francozi. Tudi Slavonija bo dala zaslužka nekaj tisoč Prekmurcem; kljub temu pa ostaja še odprto vprašanje sez. izseljevanja v Nemčijo; ki je zadnje čase sprejemala največ prekm. sezoncev, predvsem pa vprašanje zaposlitve moške delovne sile — v starostnem razdobju od 18 do 30 let — ki je v danih prilikah primorana ostati doma. Prav verjetno je, da bo tudi to odprto vprašanje kmalu zadovoljivo rešeno.

Jasno je, da bodo tako težke in nič kaj povoljne mednarodne prilike več ali manj — to bo pač pokazala že bližnja bodočnost — odjeknile v življenju širokih ljudskih plasti v Prekmurju. Sezonsko izseljevanje se bo v kleščah vladajočih razmer v svetu zaostrižilo ne samo kot tradicionalna, romarska pot za kruhom, temveč predstveno kot veliko socialno zlo, ki se kakor klop drži slovenskega naroda že vso pred- in povojno dobo. S tem v zvezi pa morajo spet vznikniti na površje tudi gotovi vzroki, in med njimi ne ravno nazadnje vprašanje zemlje, predvsem pa zemljiško-posesnih odnosov.

Površina Prekmurja, ki je razdeljena na 171 katastralnih občin, obsega 93.324 ha zemlje. Od tega odpade na donosne zemljiške kulture okrog 89.300 ha. — Pred agrarno reformo je posedovalo vsa zemljiška kompleksa (ponajveč njive in gozdove) 31.422 posestnikov, izmed katerih je imelo 10 veleposestnikov v svojih rokah nad 25.000 ha. Z agrarno reformo se je to stanje seveda spremenilo; vendar ne tako kot bi človek pričakoval; kljub temu, da je prešlo v last agrarnih interesentov nekaj okrog 35.000 oralov zemlje, se namreč število kočarjev ni zmanjšalo, temveč dvignilo (temu je kriva v precejšnji meri že udomačena drobitev posesti).

Danes poseduje okrog 36.900 lastnikov približno 86.500 ha zemlje — od tega večina le 2—5 ha —, preostalih 9 veleposestnikov pa nad 2.800 ha. Razmerje med obema zemljiškima kompleksoma je tako izredno veliko; zdi se, da celo v korist agrarnih interesentov. V resnici pa temu zdaleč ni tako, to nam zgovorno izpričuje ravno primerjava števila enih in drugih lastnikov.

Dejstvo, da ima v tako gosti obljude in osiromašenem Prekmurju 9 veleposestnikov nad 2.800 ha zemlje, je več ko kričeče. Vso težo teh gorostasnih zemljiških razmer občuti danes predvsem gričevnat del Prekmurja, takozvano Goričko, kjer v posrednih katastralnih občinah — n. pr. v Konovcih, Doliču, Gradu — veleposestniška last presega 400 in 300 oralov zemlje. Iz teh krajev potem prihaja največ sezonskih delavcev, ponekod ima koga na tujem ali v Slavoniji celo vsaka družina.

Sezonsko izseljevanje potemtakem ni gotova »prekmurska lastnost« kakor bi se nemara komu zaletelo, sez. izseljevanje je nujna posledica razmer, izmed katerih so zelo osvetljuječe predvsem zemljiško-postavne razmere. Š—č.

NOVI GENERALNI GUVERNER KANADE

LONDON, 4. aprila. Reuter. Earl of Athlone, ki je sorodnik angleškega kralja, je postavljen za generalnega guvernerja Kanade.

FRANCOSKI POMORSKI GRADBENI NAČRT

PARIZ, 4. aprila. Havas. Francoski mornariški minister je izjavil, da je vlada izdelala nov načrt za izgraditev 200.000 ton ladij.

Akcija tujih ministrov v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 4. aprila. DNB. Jugoslovanski poljedelski minister Čubrilovič se mudi že tretji dan tu. Včeraj je prisel sem tudi italijanski minister za kolonije Crolaando, ki je prišel da si ogleda madžarsko poljedelsko razstavo. Razstavo bo obiskal tudi italijanski poljedelski minister Tassinari. Dalje se mudi v Budimpešti nemški minister za prehrano Darre.

BUDIMPEŠTA, 4. apr. DNB. V madžarsko-nemškem društvu je minister za prehrano Nemčije Darre predaval o gospodarskih problemih južnovzhodne Evrope. Nemčija hoče na tem prostoru poživiti kupčije, toda Angleži bi hoteli države južnovzhodne Evrope eksploatirati zase. Države, ki nimajo prekomorskih posestev, so primorane iskati tržišč v sosednem prostoru. Anglija se je znašla pred položajem kakor v svetovni vojni in bi hotela svet po starem urediti. Nem-

čija pa hoče novo Evropo. Države srednje in južnovzhodne Evrope so napravile poizkusni izpit s tem, da so sodelovale s sosedstvom na gospodarskem področju po načrtnem sistemu Nemčije. Predavanju so prisostvovali ministrski predsed. Teleki in zunanji minister Csáky. dalje jugoslovanski minister dr. Konstantinović in pomočnik našega poljedelskega ministra, slovaški poslanik in drugi odličniki madžarske prestolnice.

BUDIMPEŠTA, 4. apr. DNB. Regent Horthy je sprejel nemškega prehranbene ga ministra Darreja, ki mu je izročil večjo vsoto za poplavljenega madžarskega kraja. Nemški gost je bil potem dalje časa v razgovoru s predsednikom vlade Telekijem ter poljedelskim ministrom, ki je imel važna posvetovanja tudi z jugoslovanskim poljedelskim ministrom dr. Čubrilovičem.

Dohodki in izdatki Anglije

LONDON, 4. aprila. LRP. V zvezi z izjavo angleškega finančnega ministra o finansiranju sedanjih vojne, so londonski finančniki prepričani, da se angleški narod ne bo dal omajati zaradi silovitih izdatkov, ki jih predstavlja šest in pol milijona funtov šterlingov (1 milijard 625 milijonov dinarjev) na dan. Pritok državnih dohodkov je pa tako velik, da znaša celokupni dohodek že dva tedna pred sklepom finančnega leta 1 milijardo in 900 tisoč funtov šterlingov, kar pred-

stavlja 5 milijonov in 700 tisoč funtov več kakor je bilo v državnem preračunu predvideno. Nekateri dohodki so že preokračili vsoto, ki je bila določena za vse leto. Carina je n. pr. dosegla vsoto 251 milijonov 470 tisoč funtov, dočim je bilo predvidenih samo 239 milijonov in 600 tisoč funtov. Uspeh vojnega posojila v višini 300 milijonov funtov in stalni dvig malih vlog je najlepši dokaz mirnega zupanja, ki vlada v Angliji.

Finska delna demobilizacija

HELSINKI, 4. aprila. Stefani. Nevtralni opazovalci smatrajo, da je Finska poslala domov štiri letnike, da bi razpršila neugodno atmosfero, ki je nastala po miru pri pogajanjih za podrobno razmejitev v Moskvi.

HELSINKI, 4. aprila. Stefani. Sovjetska vlada je imenovala svojega novega diplomatskega predstavnika v Finski.

LONDON, 4. aprila. Havas. Državni podtajnik ministrstva zunanjih zadev je izjavil v spodnji zbornici, na vprašanje, kako je veliko ozemlje, ki so ga Finci morali odstopiti Sovjetski zvezi, da tega točno ne more povedati, dokler se ne potegnejo dokončne meje, vendar znaša nad 40 tisoč kvadratnih kilometrov, kar predstavlja več kakor površina cele Škotske.

Sprememba obsega teritorialnih vod

STOCKHOLM, 4. aprila. Exchange Telegraph. »Svenska Dagbladet« trdi, da se z angleške strani namerava spremeniti tako imenovana meja treh milj v norveških teritorialnih vodah, tako, da bi se ustja fjordov smatrala že za odprto morje. S tem se pot, ki se je poslužujejo nemške transportne ladje, ne bi več priznavala kot zaprto nevtrarno morje.

Novo novačenje v Nemčiji

BERN, 4. apr. Havas. Baselski listi javljajo, da je Nemčija poklicala pod orožje letnike 1904 in 1905, ki se morajo še ta teden prijaviti rekrutnim komisijam. Poziv se nanaša na one, ki še niso služili vojaškega roka.

PAUL REYNARD JE GOVORIL AMERIKI

PARIZ, 4. apr. LRP. Sinoči je imel Paul Reynaud po radiu govor v angleškem jeziku, namenjen Ameriki, v katerem je govoril o stališču Francije v sedanjih razmerah. Govor, ki je bil pozneje reproduciran tudi v francoščini, je bil v Ameriki dobro sprejet.

GENERAL WEYGAND V PARIZU

PARIZ, 4. aprila. Havas. General Weygand je sinoči prisostvoval seji ožjega vojnega kabineta, ki je trajala 2 in četrt ure.

»GOLOB MIRU« V VATIKANU

VATIKAN, 4. aprila. Havas. Sv. oče sprejema vsako sredo v skupni avdienci novoporočence in romarje. Ko je včeraj sedel papež v sprejemni dvorani na prestol, je priletel golob in sedel nad prestolom. Tu je ostal, dokler ni papež podal blagoslov, nakar je spet odletel.

FRANCO HITLERJU

BERLIN, 4. aprila. DNB. General Franco je na Hitlerjevo brzojavno čestitko k obletnici zmage naglesil, da se s hvaležnostjo spominja pomoči, sodelovanja in zvestobe nemškega naroda. Posebno posveča svoje misli padlim nemškim bojevnikom.

Domači zapiski

Jeseni občinske volitve

V beograjskih političnih krogih govore o občinskih volitvah. Vlada da bo skoro izdala novo uredbo o občinskih volitvah, ki bo v skladu s parlamentarnimi volitvami. Volitve v podeželske in mestne občine naj bi bile istega dne, ne pa prej kakor v jeseni.

»Složni Srbi, Hrvati in Slovenci bodo napravili čudeže!«

Ob ustanovitvi krajevne organizacije HSS v Beogradu je minister dr. Smoljan med drugim dejal, da »bodo složni Srbi, Hrvati in Slovenci napravili čudeže. Hrvati smo v državo prinesli vse, kar smo imeli. Zahtevamo le svoje in nič drugega. Sporazum 26. avgusta je edini izhod iz težkega položaja. Zahtevamo pa tudi svobodno srbsko in slovensko banovino. Želimo, da se tudi srbski narod zedini. Naše veselje mora biti tudi njihovo. Zahtevamo volitve, da se ponovno dokaže, kako je hrvatski narod nerazdružno na strani dr. Mačka.«

V srbskem delu 18 strank

»Jutarnji List« razpravlja o strankarski razcepljenosti in politični desorientaciji srbskih strank v državi. »Narodna radikalna stranka je razdeljena na pet skupin, vsaka teh se bori s starim radikalnim programom in se sklicuje na preteklost ter avtoriteto Nikole Pašića. Demokrati imajo službeno dve stranki: ono z Grolom in drugo z dr. Ivanom Ribarjem na čelu. Srbski zemljoradniki imajo dosednji Srbski zemljoradniški savez in Narodno seljačko stranko. Obstaja še tretja oddvojena skupina, ki jo vodi bivši minister Voja Gjordjević, ki se opira na savez srbskih zemljoradniških združenj. Stranka Svetislava Hodžere ima dve grupi, socialisti v Srbiji dve frakciji z Živkom Topalovićem in Nedeljkom Divacem na čelu. K temu je treba prišteti še JNS, Ljotičevce, črnogorske federaliste in SDS, tako da šteje Srbija 18 političnih strank. Vse dokler pa srbski narod v svobodnih volitvah jasno ne izrazi, kdo ima njegovo zaupanje, ni mogoče govoriti o dokončni ureditvi države.«

Kulenović-Behmen-Hadžić-JRZ

Beograjski »Napred« piše o taktiki dr. Kulenovića: »Stališče dr. Kulenovića se razlikuje od onega, sprejetega na srbski strani o ustanovitvi srbske edince, v katero bi šla tudi Bosna in Hercegovina. V delu JMO vlada stališče dr. Behmena, ki je bliže JRZ in srbskim strankam sploh. Nesoglasja med muslimanskimi vodji so se manifestirala tudi na seji banovinskega odbora JRZ. Vrste JMO v krilu JRZ kolebajo na eni strani pod vplivom muslimanov, pristašev HSS, ki jih vodi prof. Hadžić, na drugi strani pod vplivom dr. Kulenovića, ki se ne strinja s programom JRZ za rešitev bosanskega problema. Cilj JRZ, da se disciplina med muslimani pojača, ni bil dosežen.«

Naše najvažnejše vprašanje

»Med naša najvažnejša vprašanja spadajo zdaj saborske, občinske in skupščinske volitve. Težkoča s skupščinskimi volitvami je v tem, da se jih razkosane srbske stranke vse otepajo. One bodo morale nositi tudi posledice takšnega zadržanja. Zdaj, ko je rešeno vprašanje finansiranja Hrvatske, bi se lahko izvedle saborne volitve. Hrvatska javnost polaga veliko važnost na sklicanje sabora. Dokler se to ne zgodi, bo hladno sprejemala vse odloke, pa tudi one, s katerimi se izvaja sporazum od 26. avgusta.« (»Hrvatski Dnevnik«).

Politično modrovanje Ljotičevca

»Hrvatski Dnevnik« poroča o skupščinski pristašev Ljotičevca »Zbora« v Rumini, na katerem je pred 70 ljudmi modroval odvetnik Dragotin Moderčin iz Vukovara in dejal: »Sporazum je bil ustvarjen s pomočjo angleškega denarja, da se razruši država. Banovina Hrvatska je »kukavičluk i jadništvo«, zanjo se ne more reči, da je bila izvojevana, ker je za nekaj takšnega treba prelijanja krvi. Banovina Hrvatska je trojanski konj Jugoslavije. Vsi se moramo zavzeti za veliko Jugoslavijo od Soče do Črnega morja, od Jadrana do Blatnega jezera.«

Mobilizacija delovnih sil v Bolgariji

SOFIJA, 4. aprila. DNB. Vojni minister Daskalov je imel v sobranju daljši govor, v katerem je obrazložil zakon o mobilizaciji vseh narodnih sil za povzdigo gospodarstva. Posebne določbe predvidevajo stroge kazni za navijalce cen in vojne dobičkarje. Predlog zakona je bil v prvem glasovanju soglasno sprejet in bo po zadnjem glasovanju takoj stopil v veljavo.

ŠVEDSKI PROTEST V NEMCIJI

STOCKHOLM, 4. apr. Reuter. Švedska vlada je vložila oster protest pri nemški vladi zaradi torpediranja treh njenih parnikov.

»FRANCOSKA KOMEDIJA« V ANKARI

ANKARA, 4. apr. Havas. Francoska Komedijska je dala včeraj svojo prvo predstavo v Ankari v Narodnem gledališču, ki je bilo nabito polno ljudi. Predstavi je prisostvoval sam predsednik republike, Ismet İnönü, zunanji minister Saradžoglu je bil v loži francoskega poslanika. Po predstavi je bilo obavljeno, da bodo francoski umetniki nastopili še enkrat v korist Rdečega polmesca. Predsednik republike je toplotno čestital vsem igralcem k velikemu uspehu.

SVETOVNE ZALOGE ŽITA

RIM, 4. aprila. Stef. Poljedelski institut javlja, da je na svetu na razpolago še 360 milijonov kvintalov žita.

PRESKRBA ITALIJANSKE VOJSKE

RIM, 4. aprila. Havas. Službeni list pri naša odredbe o načinu dobave preskrbe italijanske vojske z vsemi potrebščinami.

PAPEŽEVE POČITNICE

VATIKAN, 4. aprila. Havas. Sv. oče bo letos le nekaj tednov prebil v poletni rezidenci Castel Gandolfo. Najbrže bo šel tja v juniju.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo oblačno vreme, ponekod dež. Včeraj je bila najvišja toplota + 17,5, danes najnižja — 2,0, opoldne + 11,0.

Novice

Povodnji v Vojvodini uničujejo cela naselja

Zaradi narasle Donave in Tise, ki se vedno narašča, ker se topi sneg v Karpatih, so reke v Vojvodini narasle daleč čez normalo, ponekod raztrgale nasipe ter se razlile po naseljih in pokrajini. Poleg tega je naraslo zadnje dni tudi vodovje iz Slovenije, predvsem Sava, Drava in Mura. Po poročilih iz Pančeva, kjer hranijo zapiske o vodnem stanju Donave, poročajo, da Donava zadnjih 200 let še ni tako visoko narasla.

Beograd je v niže ležečih predelih mesta docela poplavljen, ter je naraslo vodovje napravilo ogromno škodo. Oblastva so morala nekatere ulice docela izprazniti. Vodovje pa dela škodo tudi na zemunski strani. Mobilizirano je delavstvo, ki z mrzlično naglico utrjuje in popravlja izpodjedene nasipe.

Posebno velik obseg je zavzela povodenj okoli Novega Sada, kjer je popustil obrambni nasip ob Donavi. V nekaj urah je zalila voda vso okolico. V Adamovičevem naselju je vodovje porušilo 220 hiš, brez strehe pa je okoli 8.000 prebivalcev. Hiše se še pa vedno rušijo. Vse niže ležeče ulice okoli Novega Sada so pod vodo. Naselje, kjer so po večini stanovali obrtniki, delavci in železničarji, pa je podobno jezeru. Poplavljeni so tudi železniška proga Sombor - Novi Sad. Včeraj je voda poplavlila vse naselje ob Bačke ulice, dosegla višino železniškega

nasipa ter začela groziti progi. Prebivalstvo iz poplavljenega in porušenega Adamovičevega naselja se je zateklo v železniške vagone, ceste okrog naselja pa so bile polne bežečih beguncev, ki so vlekli sabo kolikor so mogli rešiti. Ker se boje, da bo vodovje izpodjedlo drugi nasip in da bo voda zalila moderni predel Novega Sada Mali Liman in industrijski center Veliki Liman, so oblastva odredila, da se mora prebivalstvo pripraviti na izselitev. Na kraj katastrofalnih poplavl je prišlo že več inženirjev ter odredkov vojaštva, ki skušajo z vsemi napori rešiti železniški nasip pred razdejavanjem vodovja.

O enakih katastrofah poročajo tudi iz ostalih krajev v Vojvodini. Blizu Belega manastira v Baranji je vodovje poplavlilo

neko manjše naselje, v Topoli pa je bilo porušeni nad 30 hiš. Prav tako je pod vodo del Petrovgrada, kjer se je pojavil med prebivalstvom trebušni legar; del mesta je porušen. Veliko škodo pa je napravilo vodovje tudi po ostalih krajih.

Tudi reka Tamiš je ponekod izpodjedla obrambne nasipe ter se razlila do 10 km po pokrajini. Pri Pančevu je voda 3 metre višje od površine zemlje nad nasipom.

Po zadnjih vesteh je voda v Beogradu dosegla že Wilsonov trg, zalila kovnico denarja ter progo Beograd - Topčider. Poplavljeni predele mesta si je ogledal tudi vladni predsednik dr. Cvetković. — Koncem včerajšnjega dne se je opazilo, da vodovje že počasneje narašča in da je vodno stanje Morave precej upadlo.

Samorodnice - zlo za vinogradništvo

Zadnji čas se veliko razpravlja po Sloveniji o vprašanju samorodnic. Razni strokovni listi razpravljajo o tem v obširnih člankih in vršijo se v zvezi s tem tudi predavanja in posveti. Vsa ta pozornost in delo pa stremi za tem, da se to vprašanje dokončno reši v splošno korist vinogradništva in gospodarstva sploh.

Borba proti samorodnicam je vsa zadnja leta po l. 1932 v glavnem osredotočena proti šmarnici, ki je najbolj razširjena trta in je poleg izključno vinorodnih krajev Slovenskih gor in Haloz udomačena tudi v Prekmurju, Dolenjskem in nevinorodnem delu šmarnskega okraja. Statistika navaja, da zavzema šmarnični nasadi v Sloveniji okoli 3000 ha in dajo povprečni letni pridelek 120.000 hl vina.

Samorodnica šmarnica je postala pri nas udomačena šele po vojni, ko je cvetela vinska trgovina in so bile cene vinu povsem povoljne. V tem času so vinogradniki izkoristili ugodno priliko s tem, da so pospešeno gojili ta divjak in ga primešavali k zlahnejšim sortam vin in to mešanico spravljali v denar. To pa je

postalo po nekaj letih našemu celokupnemu vinogradništvu v pogubo, ker so v inozemstvu kmalu spoznali kakovost tega vina in kmalu za tem je bil izvoz samorodnic ustavljen in v mnogih slučajih še radi šmarnice onemogočen izvoz sortiranih vin. Naše vinogradništvo je s to storjeno napako gojenja samorodnice šmarnice utrpelo občutno krizo.

Opaža se celo, da so po nekod nasadi šmarnice izrinili žito, okopavine in travnišča, v slabih vinorodnih legah pa za zlahkne sorte sadovnjake. Na ta način ima pretežna večina kmetov in bajtarjev zemlje za žito in detelje premalo, vinogradov pa preveč. Namesto živeža se na ta način prideluje več samorodnega divjaka.

Uživanje vina samorodnice šmarnice izredno slabo deluje na človeški organizem, ker vino vsebuje neke posebne strupe, ki povečujejo opojnost in posebej škodljivo delujejo na možgane. Opaža se pogosto, da povsod tam, kjer uživajo redno vino samorodnic v večji meri, pada нравstveno življenje, se množe zločini, otroci pa v rasti in razumu zaostajajo.

Ptuj

AVTO POVOZIL KOLESARJA

Jože Horvat, 38-letni pos. sin iz Zg. Jablan pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, se je mudil po opravkih v Ptuj. Ko se je vračal s kolesom domov, mu je privozil naproti zasebni avto Augusta Senice, gostilničarja iz Konjice. Ker je vozil kolesar na levi strani je avto tresel v njega. Senica je ponesrečenca prepeljal v ptujsko bolnišnico, kjer leži že dva dni v nezavesti s prebito lobanjo.

p. Vinogradska poset v Slovenskih goricah. Akademik Kolarič Franc iz Spuhlje pri Ptuj je napisal v „Geografskem vestniku 1939“ zanimivo razpravo o vinogradniški posesti v ptujskem političnem okraju brez Jeruzalemskih gor. Razprava spominja na Zgečevu o Halozah in Kerencičevu o Jeruzalemskih gorah.

p. Izreden umetniški dogodek v našem mestu bo koncert slovenskega kitarkega virtuoza g. Stanka Preka 5. aprila ob 20. v Glasbeni Matici.

p. Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri „Brezposelni v fraku“.

p. Z aprilom so se pričele ptujske trgovine odpirati ob 7. uri.

p. Dravinjski most popravljajo. Most čez Dravinjo pri Sv. Vidu niže Ptuja je tako popustil, da ga morajo zasilo popravljati, preden bodo pričeli z gradnjo novega mostu. Načrt za novi most je že izdelan in so stroški preračunani na preko pol milijona din. V gradbenem skladu okrajnega cestnega odbora je v letošnjem proračunu predviden drugi obrok v znesku 250.000 din. Tako je pričakovali, da se bo na tem mestu v najkrajšem času zgradil betonirani most čez Dravinjo, s katerim se bo lahko ponašal Sv. Vid ob vznožju Haloz, kakor se že z novo betoniranim mostom čez Poljskavo v Trzcu.

Celle

c. Mestno gledališče. Jutri ob 20. vprizorijo Mariborčani kot zadnjo predstavo za abonma v tej sezoni opereto „Gejša“.

c. Zastrupljanje ptic-roparic. Po odločbi banske uprave se mera v tekoči pomladi začeti z obširnim zastrupljanjem vran, srak in šoj, ki delajo na polju občutno škodo. Polkončevanje je najbolj uspešno na ta način, da se nastavlja s fosginom zastrupljena jajca. Akcija zastrupljanja bo prevzelo Lovsko društvo v Celju z denarno podporo lovazakupnikov, ki morajo tudi živahno sodelovati. Podpore je nakazati na naslov: Lovsko društvo v Celju s pripombo »za zastrupljanje vran«. Da se izvrši zastrupljanje

Važno je, da zobe temeljito

očistimo ne samo zjutraj,

ampak tudi vsak večer,

predno gremo spať.

VINSKI SEJEM V SMARJU PRI JELSAH

Vinarske podružnice okraja Šmarje pri Jelšah priredijo dne 7. in 8. aprila v Šmarju pri Jelšah vinski razstavo in vinski sejem. Otvoritev vinske razstave s sejmom bo v nedeljo ob pol 9. Razstava bo odprta dnevno od pol devete do 18. Razstavljene bodo vse vrste lahkih namiznih in sortiranih vin iz sodnih okrajev Kozje, Rogatec in Šmarje pri Jelšah. Priznana in prijubljena so posebno vina krajev Virštanj, Tinsko, Gabernik, Sv. Peter pod Sv. Gorami, Drevnik in Dolga gora. Ta vina se odlikujejo še posebno po fini cvetici.

OBČNI ZBOR SLOVENJGRASKE STRELSKE DRUŽINE

Občni zbor strelske družine v Slovenjgradcu je bil v Sokolskem domu. Družina je marljivo delovala; priredila je 3 seje in 15 strelskih vaj; nagradne tekme v Sošanju se je udeležilo 16 članov. Družina je imela 4.508,35 din dohodkov in 2.825 din izdatkov. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: za predsednika Vinko Rozman, za podpredsednika Franc Kuhar, za tajnika Ivan Stumberger, za blagajnika Jože Kramar, za odbornike Ivan Kavs, Karel Kokolj, Milan Gvodža, Miroslav Ferber, Ignac Smeh, Ivan Zavašnik, Dušan Suković, Stefan Verčnik, Fortunat Juvan, Franc Sekavčnik in Anton Smolčnik.

dobe, večje osebne doklade kakor ostalim staroupokojencem z enako pokojnino. Ker pa finančna direkcija o šolski izobrazbi staroupokojencev vobče nima nobenih podatkov, novih doklad staroupokojencem s popolno visokošolsko izobrazbo ne more priznati in izplačevati, dokler ne dobi dokazil o njih izobrazbi. Vsi staroupokojenci s popolno visokošolsko izobrazbo, ki imajo nad 3000.— din letne pokojnine, naj tedaj finančni direkciji predložijo sodno overjen prepis ali prevod listine o njih popolni visokošolski izobrazbi. Če in dokler kdo takega dokazila finančni direkciji ne predloži, bo prejemal osebno doklado v izmeri, ki je določena za staroupokojence brez popolne visokošolske izobrazbe.

o. Vojaki 3. hanbične baterije artilerijskega divizionja v Mariboru, katerim sem poveljeval 1918/1919 in ki se potegujejo za »Spomenico oslobodjenja severnih krajev 1918/1919 kraljevine Jugoslavije«, se naj obrnejo za potrdila na svoječasnega komandirja Petelna Antona, Ljubljana, Tyrševa c. 11/1.

o. Gostovanje v Marenbergu. V nedeljo ob 20. igrajo Slovenjgradčani v Sokolskem domu v Marenbergu Nušičevega »Navadnega človeka«.

o. Zopet krvav fantovski pretep pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Minulo nedeljo je Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Marjeti ob Pesnici v Škerjevi gostilni ponovilo igro »Crnošolec«. Po igri je bila prosta zabava s plesom. Ob tej priliki sta se spopadla Ivan Grahornik in Franc Klemenčič. Grahornik je obdelal Klemenčiča po glavi in rokah z nožem tako, da je Klemenčič zaradi velike izgube krvi omedlel.

n. Dijaki kaznovani, ker so bili v cerkvi. V Trebinju je profesor tamkajšnje gimnazije kaznoval ves razred, ker so na veliki črtirki izostali od pouka in bili v cerkvi. Doslej je bila vsako leto navada, da so katoliški dijaki morali biti na veliki črtirki pri cerkvenih obredih in takrat ni bilo pouka, letos pa so bili za to kaznovani.

n. Kilogram sardel po 2 din. Sušaški ribiči so zadnje dni nalovili toliko rib, da so prodajali sardel po 2 din kg, kar že dolgo ni bilo.

n. Svojem staršem zažgal hišo. V Vinkovcih se je 19-letni delavec Milorad Lazič sprl z očetom. V jezi je zažgal rodno hišo in se nato vrgel pod vžak.

n. Dolarje so ponarejali. V Beogradu je policija razkrinkala družbo, ki je ponarejala ameriške dolarje. Več falzifikatorjev je bilo prijetih tudi v Zagrebu.

Kmetiska mladina za svojo izobrazbo

Ob številni udeležbi se je vršil na belo nedeljo v Sv. Marjeti niže Ptuja svečani zaključek kmečke nadaljevalne šole. Navzoče je pozdravil predsednik šol. odbora Muhič. Šol. upravitelj Geč Ivan je orisal razvoj šole. Nato so podali kmečki fantje v kratkih zanimivih referatih svoje poglede na možnost izboljšanja kmečkega gospodarstva. Ržnar iz Gajovec je prečital nekaj zanimivih odlomkov iz družinske kronike svojih prednikov.

Sledila je igra: »Na preteklosti se gradi bodočnost«. Kje so vzroki, da niso uspeli — celo stoletje — trajajoči kme-

čki upori? Zakaj je naš kmet, ki predstavlja 60% večino slov. naroda, še vedno zapostavljen? Zakaj se vedno, kadar koli se dela za kmeta, dela brez kmeta? Ti problemi so se porajali ob šol. obravnavanju narodopisja ter tvorijo bistvo gornje igre. Njena posebnost pa je, da so jo kmečki fantje sami napisali in dramatizirali. Pod vodstvom učitelja Šegula Pavla so začeli igrati po napisanih usnutkih ter s fiksnimi improvizacijami razširjevati igro, dokler ni bila ustvarjena njena dokončna podoba.

Maribor

Tudi gospodinje v protidraginjske odbore

Nedavno je bil v mestni posvetovalnici sestanek protidraginjskih odborov iz mesta, Studencev in Pobrežja. Ta sestanek je vodil magistratni direktor g. Rodošek. Razpravljali so o uspehih svojega dosedanjega dela in so morali na žalost ugotoviti, da uspehov prav za prav ni. Cene so se kljub obstoju proti-

draginjskih odborov povišale. Ugotovili pa so, da so cene v mestu in okolici enake. Nadalje so ugotovili, da je pobijanje draginje mogoče le iz Beograda odnosno iz Ljubljane in da občine nimajo prav nobenega vpliva na cene. Poleg tega so Pobrežani izrekli zahtevo, naj se sprejmejo v te protidraginjske odbore ženske,

ki so dobre gospodinje in matere več otrok. Te pač mnogo bolj občutijo spremembe v cenah in se bodo tudi energične borile proti naraščajoči draginji. To zahtevo so sporočili na odločujoča mesta in je upati, da bodo v kratkem tudi žene poklicane v borbo proti draginji.

Sončni obroč — konec lepih dni

Marec, če ne z repom, pa z glavo zmaje. Letos je več ko preveč zmajal že z repom, zato je bila glava (konec meseca) bolj razumna in dostopna sprejemalec in izletnikom ter obdelovalcem zemlje, katerih delo se je letos za tri tedne zakasnilo.

Lepemu koncu marca je sledil tudi lep začetek aprila — kar ni navada tega vremensko muhastega meseca. Po stanju lune bi moralo to vreme ostati najmanj še do 7. aprila, ko imamo zopet mlaj, ki naj prinese občutnejšo spremembo vremena.

Kakor že zdaj marsikaj kaže, se že zdaj nahajamo na koncu lepih pomladnih

dni. Najbolj zanesljiv znanilec za ta konec in zopetni začetek vremenskega preobrata je velik obroč, ki je bil viden včeraj v popoldanskih urah — kar je zaradi višine sonca bolj redek primer, a baš zato tem bolj zanesljiv znanilec daljnih katastrof z vplivom ali reakcijo tudi na naše kraje. Po kratkem presledku vsled pooblaščitve iz smeri Strombolija se je obroč okoli sonca pojavljal tudi v popoldanskem času, ko so se tudi s prostim očesom opazili znanilci zanimivih meteoroloških dogajanj v naši atmosferi. Izreden slučaj bi bil, če bi se vplivi od nas oddaljenih elementarnih katastrof še tja do mlaja izognili našim krajem.

F. P.

Nemčija nam bo dobavila bombaž

Nemško ministrstvo narodnega gospodarstva je že sporočilo oblastem v Beogradu, da bo v kratkem dospela pošiljka 200.000 kg nemškega bombažnega prediva za naše tkalnice. To predivo bi morali dobiti že pred vojno. Predivo bo raz-

deljeno na vse naše tkalnice. Zanimivo je, da se Nemčija brani dobaviti nam 50.000 kg volnenega prediva, ki bi ga tudi že morali pred vojno dobiti. Namesto čiste volne nam hoče prodati mešano volneno predivo.

Ne otroško trupelce, pač pa prašiček

Včerajšnja ljubljanska popoldnevnik sta objavila vest, da so na vrtu v Kralja Matjaža ulici 25 v Studencih pri Mariboru našli zakopano otroško trupelce. Na podolgovat in v cunj zavrt predmet je naletel v zemlji stanovalc Sever, ki je prekopaval svoj vrt. Poročila navajajo, da je predmet odvil in zagledal otroško trupelce. Baje je bilo dete po zunanosti

sodeč že precej razvito in je morebiti živel že kakih 8 mesecev, v zemlji pa je moralo ležati trupelce, kakor ve podrobneje povedati eno izmed ljubljanskih popoldanskih glasil, že dva do tri mesece. Svojim bralcem pa sporočamo, da se je kmalu po najdbi izkazalo, da ni bilo v zemlji otroško trupelce, pač pa — poginulo prase.

Vaš uspeh: mali oglasi v »Večerniku«!

Planinski dom okoliških gostilničarjev

Ter dni so se mudili na Pohorju odborniki Združenja okoliških gostilničarjev, ki so si ogledovali zemljišče na Kopovem posestvu med Mariborsko kočo in Pohorskim domom. Okoliški gostilničarji nameravajo investirati združni kapital v planinski hotel na Pohorju. V ta namen bodo najbrže kupili Kopovo posestvo in tam zgradili velik moderno opremljen planinski dom. Pri tem naj omenimo, da so se nedavno z isto mislijo bavili tudi pri Združenju gostinskih

podjetij v Mariboru. Ker pa ni izgledov za večji razmah tujskega prometa z oziranjem na sedanje razmere v svetu, so izvedbo velikopoteznega načrta odložili na kasneje. Pozdraviti pa je treba iniciativo okoliških gostilničarjev, ki bodo menda kljub vsem predsodkom skušali izvesti svojo zamisel. Želeti bi le bilo, da si za planinski hotel izberejo primerno zemljišče, kjer bo dom res donosen in privlačen za planince in gostilničarje, ki si žele oddiha v osrčju zelenega Pohorja.

Prijeta trgovinska tatova

V Pregradovi trgovini na Aleksandrovi cesti so zasačili 34 letnega Ignaca Razingerja iz Jesenic in njegovega 19 letnega tovariša Stanka Novakoviča iz Šutne pri Krškem, ko sta ukradla 32 m popelina in ga skrila pod površnik. Oba sta znana trgovinska tatova. Ko sta prišla v trgovino, sta zahtevala na vpogled srajce. Med ogledovanjem je Razinger izmaknil balo popelina

in jo skril. Pri tem pa so ga opazili in prijeli. Malo prej sta ista tatova ukradla na enak način v trgovini Szinicz na Aleksandrovi cesti 38 m popelina vrednega 1600 din. Dan prej sta obiskala Bregarjevo trgovino s klobuki v Gosposki ulici in ukradla dva klobuka. Razingerja so že pred tremi leti zasačili pri slični tatvini v neki mariborski prodajalni. Oba je policija izročila sodišču.

ŽIVAHNO DELOVANJE V AEROKLUBU

Naš Aeroklub se v novem društvenem letu živahno giblje. Veliko zanimanje se opaža med mladino zlasti za modelarstvo in jadralno letalstvo. Sedaj se vrši v Ljutomeru tečaj za modelarstvo, ki ga vodi Dušan Vodopivec iz Maribora. Tečaja se udeležuje 28 tečajnikov; prvi izpiti bodo 7. aprila. — Učiteljski tečaj za jadralno letenje v Beogradu poseča znani mariborski jadralni letalec Oton Florijan. — Preteklo nedeljo je bila v Beogradu glavna skupščina Aerokluba kraljevine Jugoslavije, kateri sta prisostvovala kot delegata mariborske-

ga Aerokluba predsed. ravnatelj Krejči in član uprave inž. Gjorgjevič.

NOVE IN IZBRISANE OBRTI

Mestni obrtni referent je izdal marca naslednje nove obrti: Drogenik Martin, čevljar, Tržaška c. 1; Golec Franjo, trgovina z glasbilo, njih sestavnimi deli in potrebščinami na drobno pod imenom: Meinel & Herold, tov. zaloga, naslednik Franjo Golec, Gosposka ul. 20; Jaš Maks, trgovina z mešanim blagom na drobno, Ulica 10. oktobra 5; Mestna občina mariborska (Mestna podjetja Maribor, avtobusni promet), redno prevažanje oseb z motornimi vozili na progi Maribor—Št.

Janž—Ptuj.

Črtane so bile tele obrti: Peterlič Maks, mizar, Trubarjeva ul. 5; Dokša Julij, mizar, Mesarska ul. 5; Razboršek Ciril, mizar, Dravska ul. 4; Wudler Alojz, ključavničar, Meljska c. 55a; Naimovič Temelko, orientalski slaščičar, Zrinskega trg 9; Boncelj Otilija, branjarja, Koroška c. 48; Eylert Ernest, ključavničar, Kacijanarjeva ul. 9; Paternolli Aleksij, trg. z mešanim blagom, Gosposka ul. 18; Skušek Oskar, mala trgovina s sadjem in zelenjavo, Glavni trg (stojnica); Lovce Amalija, nadaljevanje čevljarkega obrta po pok. možu Cirilu, Glavni trg 4; Šapla Vladimir, restavracija, Grajski trg 4; Trvdka Meinel & Herold, zaloga tov. glasbil d. z o. z., trg. z glasbilo in njih deli, Gosposka ul. 20; Karbutz Marija, gostilna, Frankopanova ulica 39; Kihar Pavel, trg. z manufakturnim in modnim blagom, Aleksandrova cesta 9.

Gostovanje Belizarja Sancina

Preteklo soboto je gostoval v ulogi Barinkaya v »Ciganu baroju« v našem mariborskem gledališču sedanji ljubljani in bivši mariborski tenorist g. Belizar Sanci. Že pri vstopu na oder ga je občinstvo, ki je napolnilo gledališče, navdušeno pozdravilo, pa tudi tekom predstave in po posameznih dejanjih je bil deležen toplih simpatij. To je bil najlepši dokaz, da si je pridobil za časa svojega nastopanja v Mariboru obilo prijateljev. Nastop je pokazal, da se je g. Sanci, odkar je odšel od nas, zlasti igralsko precej krepkeje razvil, pa tudi v pevskem oziru se mu pozna večja kultura. Predstava je bila dobro razgibana in nekatere vloge so bile boljše podane kakor pri premieri.

-r.

m. Novinarski klub. Člani se pozivajo, da izroče svoje stare železniške legitimacije klubovemu vodstvu najkasneje do petka, 5. t. m., popoldne.

m. Poročila sta se g. Marijan Hiti, uradnik »Gradiiva«, in gđc. Ljudmila Mažera.

m. Iz učiteljske službe. Napredovala sta v višjo položajno skupino učiteljici Cestnik Berta in Bračič Herna.

Klobuki, nerilo ugodno pri »Lama«, Maribor

m. Združenje trgovcev za mesto Maribor ima to nedeljo ob 8. uri zjutraj občni zbor v svoji dvorani v Jurčičevi ulici 8.

m. Pobreške občinske doklade znašajo 43 odst. in ne 47 odst. ter ostanejo iste kakor prejšnje leto.

m. Anketa o IX. Mariborskem tednu bo danes ob 18. v mestni posvetovalnici. Razpravljalo se bo o obsegu letošnje prireditve in kakšne razstave in prireditve se bodo vršile za časa Mariborskega tedna, ki bo od 3. do 11. avgusta 1946.

m. Delniška družba Roal za bombažno industrijo se je ustanovila v Beogradu. Glavni delničar te družbe je tovarnar g. Marko Rosner iz Maribora. V Kneževcu pri Beogradu bodo zgradili moderno predilnico in tkalnico bombaža.

m. Ljudska univerza. V petek bo predaval inž. Franc Premierl iz Ljubljane o nafti, svetovni velesili. Zanimivo in aktualno predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike.

Tatinska tolpa pred sodiščem

Včeraj se je morala zagovarjati pred malim kazenskim senatom okrožnega sodišča tatinska skupina, ki je lansko leto vlamljala po bližnji in daljni mariborski okolici. Tatinsko tolpo je organiziral stari tat in vlomilec Ivan Vukovnik, ki je že leta presedel po ječah. Vukovnik je večkrat tudi zbežal preko meje, posebno če mu je postalo pri nas prevroče. Baval se je tudi s tihotapstvom. Največje mu je pomagal pri vlomih neki 16 letnik, Vukovnik in 16 letnik sta vlomila v trgovino Franca Rudolfa v Rošpohu, v Suštaričevo trafiko v Rušah, pri Viherju na Pobrežju, pri Rupihu v Roš., u in

m. Obvesnilo ljudske univerze v Mariboru. Društveni inkasanti bo pobiral le dni članarino za poslovno leto 1939-40 in je želeli, da bi se tudi tokrat odzvali z dobrovoljnimi prispevki.

m. Kolektivna turistična propaganda. Tujskoprometna zveza »Pulnik« v Mariboru je skupno z ljubljansko posestrimo tudi za letošnjo sezono organizirala kolektivno turistično reklamo za Slovenijo v domačih časopisih in v omejenem obsegu tudi v tujih časopisih. Bistvo kolektivne reklame je v tem, da se oglasi vsli turističnih interesov objavijo pod učinkovito skupno glavo, ki na prvi pogled vzbudi pozornost čitatelja. Skupna glava je ilustrirana ter vsebuje kratek propagandni napis z vabilom za obisk Slovenije. Zvezi sta le dni članstvu in turističnim interesom razposlali podrobne razpise za kolektivno turistično reklamo v časopisih. Interesenti, ki hočejo izkoristiti ta uspešni način turistične propagande potom naših časopisov, naj nemudoma zahtevajo tozadevni razpis in navodila od pristojne Tujskoprometne zveze. Skrajni rok za naročila je 10. april.

m. 42 konjev bo prodala komanda 32. artil. polka v Mariboru na javni dražbi na mariborskem sejmišču 9. aprila ob 8. Ko nji so odlični za kmetijska dela.

m. Vandalizem v javnih nasadih. Komaj nam je pomlad prinesla nekaj zelenja in prvo cvetje, so se že pojavili vandali, ki delajo škodo v javnih nasadih. Zlasti je to opaziti — kakor vsako leto — tudi letos od Kalvarije pa do mestnega parka. Opozorjamo šolska vodstva, da mladino pouče o zaščiti javnih nasadov.

m. K včerajšnji prometni nesreči. Staraka, ki je povzročila včeraj predpoldne neka kolesarka na Aleksandrovi cesti, je 78-letna Apolonija Stuhceva iz Gregorčičeve ulice. Kolesarka je starki prebila čelo ter jo poškodovala po obrazu.

* Dr. Klara Kukovec ordinira zopet v Mariboru, Krekova ulica 18.

* »Starbor« ima svoj mesečni sestanek v četrtke, dne 4. aprila, ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma v Mariboru.

m. Nočna lekarniška služba. Od 30. t. m. do vključno 5. aprila: lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 27-79.

Kino

* Grajski kino. Danes zadnjikrat »Madame Butterfly«. Od petka dalje »Nanette«, Jany Jugo, Hans Soehner.

* Esplanade-kino. »Njena prva ljubezen«, film mladosti, pesmi in glasbe z nepozabno umetnico Deanno Durbin.

* Kino Union. Od danes »Ljubezen Tajane Petrovne« sijajna, duhovita satira in družabna komedija. Charles Boyer in Claudette Colbert.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 4. apr., ob 20.: »Trideset sekund ljubezni«. Premiera.

Petek, 5. apr., ob 20.: »Gejša«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Sobota, 6. aprila, ob 20.: »Neopravičena ura«. Globoko znižane cene. Zadnjič.

Radio

Četrtek, 4. aprila:

Ljubljana: 18. Koncert RO; 18.40 Slovenščina; 19.50 Deset minut zabave; 20. Pevski zbor »Slavec«; 20.45 Repr. koncert simf. glasbe; 22.15 RO. — Beograd: 17.45 Dijaški koncert; 19.40 Narodne pesmi; 21.40 Narodne pesmi; 22. Klavirski koncert. — Budimpešta II.: 17.15 Violinski koncert. — Dunaj: 19.15 Komorna glasba. — Sofija: 19.30 Simf. koncert. — Strasbourg: 20.45 Vokalni koncert. — Milan: 22.30 Vokalni koncert. — Rim: 21. Bojototova opera »Mefistofel«. — Hilversum II.: 23.10 Violinski koncert. — Firenca: 19. Mandolinski orkester; 19.30 Odlomki iz operet; 20.0 Koncert orkestra; 21.15 Glasba za igro; 22.30 Lahka glasba.

FRANC. POSTAJE ODDAJAJO VESTI:

v francoščini: 7.30, 9.30, 14.30, 20.30, 21.00, 23.30, 0.30;
v nemščini: 19.45 in 22.45;
v srbohrvaščini: 21.15 (Lyon PTT in tudi druge postaje).

Ne pozabi naročnine!

Zanimivosti

Štiridesetletnica gradnje vodljivih zrakoplovov

Senzacija ob Bodenskem jezeru, ko se je zrakoplov „Zeppelin I“ dvignil v zrak

Letos bo poteklo 40 let, odkar se je v Friedrichshafnu ob Bodenskem jezeru v Nemčiji dvignil v zrak prvi vodljivi zrakoplov po konstrukciji grofa Zeppelina. Načrti so bili izdelani že šest let prej, a trajalo je več let, preden je iz njih nastal zares zrakoplov, katerega so gradili v posebnih plavajočih delavnicah na omenjenem jezeru. Zrakoplov je imel prostora za 11.300 kubičnih metrov plina

HUGO ECKENER

znani konstruktor vodljivih zrakoplovov

in je bil tako več ko desetkrat manjši kakor poznejši orjaki. Opremljen je bil samo z motorjem 32 konjskih sil, letel je s hitrostjo, ali prav za prav po sedanjih pojmihi počasnostjo, 25 km na uro in njegov akcijski radij je znašal samo 250 km.

Novo letalo, za tedanje čase »ogromno«, je dobilo ime »Zrakoplov Zeppelin I«, z nemško kratico »L. Z. I.« Na bregovih Bodenskega jezera so se zbrale ogromne množice ljudi, da bodo navzoče pri velikem dogodku, ko se bo ta novi čudežni orjak dvignil od tal in zaplaval po zračnih višavah. Zrakoplov so upravljali vojaki, poveljeval je stotnik Bartsch, dočim je polet sam vodil grof Zeppelin osebno. Polet se je sijajno posrečil. Zrakoplov je krožil nad jezerom in okolico in se potem mirno spustil spet na tla. Ko se je grof Zeppelin pojavil na kopnem, so mu velike zbrane množice priredile ogromne manifestacije, a oddahnila se je tudi njegova žena, ki je prej bolj s strahom kakor s ponosom opazovala polet svojega moža.

Nemci so pozneje zgradili še več takih zrakoplovov in po njih so jih posneli tudi drugi narodi, Angleži, Francozi, Američani in Italijani, v zadnjem času tudi Rusi. Vendar niso imeli z njimi posebne sreče. Skoraj vsak se je prej ali slej ponesrečil. Velike katastrofe zračnih orjakov so nam še dobro v spominu, tako polom Italijana Nobila na Severnem tečaju, nesreče »Acrona« in drugih zrakoplovov v Ameriki in zadnja katastrofa zadnjega »Zeppelina« tudi v Ameriki, ki so ga Nemci uporabljali za redni letalski promet med Evropo in Južno Ameriko. Ta katastrofa je nastala, ker zrakoplov ni bil polnjen s helijem, edinim lahkim nevtlenljivim plinom.

Zrakoplovom so pripisovali nekoč, posebno Nemci, tudi veliko važnost pri operacijah v vojni. Med svetovno vojno so napravili Nemci res nekaj poletov nad Anglijo, toda posebnih uspehov s tem niso dosegli. Razvoj letal je vzel zrakoplovu vsako uporabljivost v vojne namene. Nagla, gibka in dobro oborožena letala lahko v najkrajšem času dohite in uničijo vsak zrakoplov, ne da bi se jim sploh mogel resno in uspešno postaviti v bran. Zato zrakoplovov v sedanji vojni

sploh več ne uporabljajo. Po katastrofi dveh ameriških orjakov je tudi ameriška vojska sklenila, da vojaških zrakoplovov ne bo več gradila.

Gradnja zrakoplovov je silno draga zadeva, njihova praktična uporabljivost pa se ne da primerjati z letali. V kolikor so jih Nemci še gradili in z njimi jadrili čez kontinente in oceane, so to delali bolj iz prestižnih kakor praktičnih razlogov. Zadnji nemški zrakoplov, ki se je potem ponesrečil, je letel pred nekaj leti tudi nad našim sevno-vzhodnim slovenskim ozemlje in nad Mariborom, kjer je vzbudil veliko pozornost in spravil na noge staro in mlado. Ali bodo Nemci proslavili letošnjo štiridesetletnico? Doselej to še ni znano. Evropa je ob njej zapet v vojni. Tokrat brez zrakoplovov.

Človek, ki je veroval v posmrtno življenje

Artur M. Hanks iz Los Angelesa je tako cenil življenje, da mu je bila že sama misel na smrt strašna. Počasi se je tako uživel v svojo »večnost«, da je trdno veroval v svoje vstajenje po smrti. Napravil je namreč oporo, v kateri je navedel, da bo še pet let po smrti plačeval davke od svojega premoženja,

ki ga hoče imeti zase, ker se bo spet vrnil na svet. Šele če bi po petih letih le ne vstal od mrtvih, se sme njegovo imetje razdeliti med sorodnike... No, ti so lahko mirni, kajti črvi bodo že poskrbeli, da jih rajni ne bo motil v nasledstvu bogastva...

S palico naženo nevšečnega snubca

Na južnem Španskem imajo zanimiv način, da se rešijo nevšečnega snubca. Mladenič, ki si požel deklet, mora tri dni zaporedoma obiskati nevestine starše. Ko pride tretjič v hišo, mora »nevede« pozabiti v veži svojo palico. Ko pride zaljubljenec prihodnje dni spet na dekletov dom, ga ali spuste v hišo, kjer

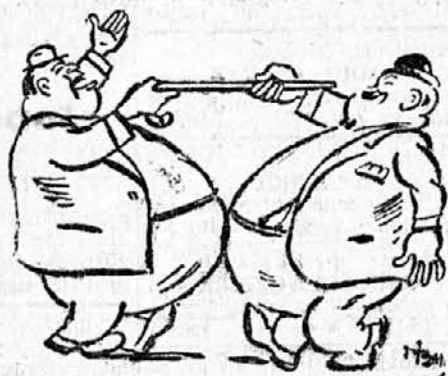
mu ob ljubeznivem snubljenju vrnejo palico v znak, da sprejemajo njegovo ponudbo, v nasprotnem primeru pa mu prihranijo pot po stopnicah s tem, da ga že pri oknu naženejo in vržejo za njim njegovo »pozabljeno« palico...

Če leže mož kot otročnica v posteljo

Pri zamorecih v Kongu, na raznih vzhodnoindijskih otokih in pri Indijancih v Ameriki je še v navadi običaj, da se ob rojstvu otroka vleže mož namesto žene v posteljo. Seveda, nastopijo »težke ure« za moža šele takrat, ko otrok že veke in se tolaži ob sočnih dojkah matere. S tem

hočejo prenesti vse lastnosti, predvsem pa zdravje moža na otroka. Zato se mora oče ves čas ko leži v porodni postelji izogibati vsakega dela, pustiti se lepo pitati od žene in okolice.

Za indijanske očete v Paragvaju ni ta stvar lahka. Več mesecev se morajo odpovedati tobaku, ne smejo drgniti nosa, da ne занesejo na otroka bolezen. Če otrok zboli, očetajo očetu, da ni dovolj pri miru ležal. Pri prirodnih narodih tedaj ni tako lahko, postati oče...

— Halo, Cencik! Dober dan, kako ti kaj gre?...

SIR KINGSLEY WOOD

dosedanji letalski minister Anglije je postal čuvár državnega pečata

REKORDER MED BOMBNIKI

Najboljši bombnik je angleški znamke »Wellington«. Njegove prednosti so velika hitrost, lahka okretnost, velik akcijski radij ter sposobnost prenašanja velikih tovorov. Opremljen je z dvema motorjema in doseže čez 400 km na uro. Leti lahko čez 5.000 km daleč, približna razdalja med Londonom in Ankaro. Letalo lahko prenese tovor bomb dalje, hitreje in višje kakor vsak drug bombnik.

Dobro ga je označil, Madžarski slikar Matija Lukasz je pod portret nekega meščana, ki mu ni hotel plačati naročene vsote, napisal »Portret nekega goljufa«. Sliko je razstavil z drugimi umetninami. Prizadeti je tožil, sodišče je dalo slikarju prav. Mož je plačal, slika je bila z razstave umaknjena.

Neki angleški pilot je zašel po letu nad Severnim morjem ter letel dve uri nad severno Anglijo, ne da bi bil vedel kje je, ker je bilo ozemlje zatemnjeno.

Brivski fotelji, prestoli zamorskih poglavarjev. Ameriški brivci so prodali svoje stare fotelje, zanje je prišlo največ naročil iz Belgijskega Konga. Na brivske stole bodo poslej sedali poglavarji črncev.

Rumuunska vlada je prepovedala tiskanje knjig, časnikov ali letakov, preden jih ne cenzurira vojaška oblast.

Štirje nemški vojni ujetniki so, potem ko so se dobro najedli in okrepčali, ušli iz taborišča nekje v severni Angliji.

Bogastvo angleške letalske knjižnice

Največjo letalsko knjižnico ima londonsko zrakoplovno ministrstvo. Obsega okoli 20.000 knjig in nad 50.000 rokopisov. Prvi rokopisi datirajo iz leta 1884. So neprecenljive zgodovinske vrednosti za proučevanje razvoja letalstva. Letalsko ministrstvo ima tudi poseben oddelk za tajne akte, ki je tako dragocen in

važen za angleško narodno obrambo, da so ga od začetka vojne s posebno vojaško stražo spravili na varno nekam v notranjost. Tu so tudi poročila prvih angleških vojnihi pilotov iz zadnje svetovne vojne, ki so pisana bolj zanimivo kakor marsikateri kriminalni roman.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

37

»Bill je še vedno nekje v džungli,« ji je pripovedovala, »in jaz si niti ne upam pomisliti na to, kaj bo. Bill bo izvedel prej ali slej. Strašno se bojim. Sedaj še ne ve mojega naslova. Stalno potuje, in včasih lahko šele čez tedne odda zame pismo. Pisma naslavlja na mojo banko v Nairobi. Ponja se vozim sama, ker niti banka ne ve za moj naslov. Stanujem v mali vili za mestom. Domačini mi pravijo mrs. Kingova. Mnogo truda sem imela, da sem celo zadevo ohranila v tajnosti. Toda posrečilo se mi je, da sem stvar imenitno izvedla. Ali čemu vse to, povejte mi? Stalno otroka ne bom mogla skrivati pred Billom,« se je razjokala Eliza in v solzah nadaljevala:

»Bill se v kratkem vrne. Piše mi, da je z Afriko za vselej opravil. Najprej bi se rad za nekaj tednov vrnil v Anglijo, nakar bi skupno odpotovala v Argentino. In sedaj, kaj naj počnem? Ne, to bo kaznen od Boga. Bill mi je večkrat dejal, da se vsakomur maščujejo hudobna dejanja. In jaz sem grešila. Molila sem, da bi otrok umrl!«

»Tudi jaz sem si želela, da bi se tako zgodilo z vašim otrokom,« ji je priznala Glen. »To bi bila najboljša rešitev za nas

vse. Zdi pa se mi, da se je ta hudobna želja hudo maščevala nad menoj. Morda sem bila samo radi tega tako ostro kaznovana...«

Na to okolnost prej še pomislila ni. Kako kruto se včasih igra usoda z ljudmi in življenji. Nezaželeno dete je ostalo živo, dete pa, ki ga je Glen s toliko radostjo pričakovala, je moralo umreti, ne da bi vsaj enkrat pogledalo materi v obraz. Da, to je bila brez dvoma kazen usode, si je dejala Glenison; človek ne sme grešiti niti v mislih...

Eliza je postala nenadoma popolnoma drugačna.

»Zakaj bi le priznala Filipu?« si je rekla Eliza. »Če lahko izve Bill, zakaj bi tega ne vedel tudi Filip!«

Glen se je močno prestrašila. Moj Bog, ko bi Eliza naposled odšla k Filipu!

»Kaj naj torej storim s tem otrokom?« se je končno obrnila Eliza h Gleni, ki ji je ta hip šinila v glavo drzna misel.

»Dajte ga meni!« je vzklila.

Eliza jo je nemo pogledala in ni mogla verjeti svojim ušesom. Kaj takega?

»Bala sem se sporočiti Filipu novico o smrti najinega otroka. Odlasla sem s tem do današnjega dne. Menila sem, da

je tako boljše. Filipa bi novica prehudo potrla. Moj predlog pa je docela umesten. Saj je otrok vendar Filipov! Kaj zato, če ni tudi moj? Vi pa ste na Filipa že pozabila, kot ste mi pravkar rekla. Dajte otroka meni ter bodite srečna s svojim možem!«

Eliza se je mračno zamislila. Zares, Filip je zanj tako daleč. Med njima je bila le kratkotrajna ljubezen, ki ni mogla pognati globljih korenin ter je že pričela bledeti v njenem srcu. Kolikor je le mogla, je odganjala spomine na one trenutke brezumne ljubezni, ki se je porodila v samotni tropični noči. Ne, saj Bill bi nikdar ne privolil v ločitev! In Glen bi se verjetno prav tako branila ločitve s Filipom! Kam bi vse to pripeljalo? Elizi se je vse to zdelo naravnost nemogoče in neizvedljivo. Zato je z obema rokama pograbila za poslednje upanje, ki se ji je ponujalo.

»Ali hočete mar reči, da ga boste odpeljala k Filipu kot svojega?« ni mogla skoraj verjeti svojim besedam.

Glenison ji je znova pričela dokazovati umestnost svojega predloga. Vztrajno se je borila za svojo novo misel. Eliza jo je samo poslušala tako rekoč z odprtimi usti. Kmalu pa se ji je pričelo svitati, kakšen pomen je imela Glenina ponudba. — Glenison ji hoče torej sneti z ramen težko breme, rešiti jo nezaželenega otroka, za katerega bo sama, kot pravi, skrbela kot prava mati. S tem bi bilo vse po-

pravljeno. In Eliza bo živela, ko da se otrok nikdar ni rodil. Zakaj vse to počenja ta blaga žena?

»Ali res ne morete razumeti? Nikoli več ne bom mogla imeti otroka, dasi po njem neodoljivo hrepenim. Dovolite mi torej, da si vzamem vašega!«

Eliza še sedaj ni mogla zadeve popolnoma razumeti. Zakaj se le ta žena tako obupno poganja za otrokom? Eliza je sicer precej slišala o materinski ljubezni, a je ni nikdar razumela. To bo menda vzrok. Globlje ni segla po vzrokih. Že se je čutila prosto, spet ji bo zasijala svoboda in veselo življenje. Toda vendar...

»Ali boste lepo ravnala z njim?« se je zbal. Navzlic temu, da je izjavila, da otrok ne mara, se je vendarle oglasila v njenem srcu vsaj skrb za njegovo bodočnost.

»Rada ga bom imela,« jo je zagotavljala Glen s toliko gorečnostjo in nepotvornostjo, da ji je Eliza morala verjeti.

Nekaj dni po njenem radostnem brzojavu je že prišlo Filipovo pismo. »Torej je res Brian Patrick! Ne, saj si ne moreš predstavljati, kako neizmerno sem srečen!« Za Glen sedaj ni bilo nobenega dvoma, da ne sme sredi poti omahnuti. »In imena novega zdravnika mi nisi sporočila, da bi se mu vsaj zahvalil.« Na koliko malenkosti mora človek misliti. »In kdaj se vrneš?« jo je vpraševal v pismu.

Kultura

Trideset sekund ljubezni

(K nocojšnji premieri v gledališču)

Aldo de Benedetti je naš star znanec, saj smo videli pred dvema letoma že njegovo prijetno komedijo »Dva tucata rdečih rož«, ki je skoraj do konca tiste sezone zabavala naše gledališko občinstvo. To, in pa simpatije režiserja g. Jožeta Koviča do Benedettijevih del, je povzročilo, da bomo drvi videli sorodno komedijo »Trideset sekund ljubezni«.

Ali je prav ta naslov, z ozirom na glavno vsebino te trodejanke in njeno naravnost žgočo kritiko, najbolj posrečen, naj sodijo gledalci. Bolj bi ustrezal naslov »Poljub za 150.000 lir«, ali pa »Za denar se vse dobi tudi v Rimu«? Vsebinska je z »Dvema tucatoma rdečih rož« toliko sorodna, da se celo dejanje odigrava v rimski meščanski rodbini, katere predstavnik je stari general Cesare Siriani (Gorinšek) in iz katere prihaja tudi nositeljica celega dejanja Grazia (Rasbergerjeva), omožena z generalovim sinom, zobnim zdravnikom Tullijem (Verdonik). Kakor tam, se tudi tu v duhoviti kritiki predstavlja gnala morala velikomestnega družinskega življenja. Vsi se zgražajo, ko jim mala Geltruda (Savinova) natvezi obrekljivo novico, da je zasledila Grazijo z nekim moškim, toda vse drugače se obnašajo, ko ta povozi neznanega ji častilca Guarundija (Crnobori), ki postane po tem dogodku poleg nje drugi, odnosen glavni junak dejanja.

Višek avtorjeve dramske tehnike je vsekakor v pogajanjih za odškodnino med Grazijo in njeno žrtvijo. Vse to se pa ob koncu vse komedije še stopnjuje v senzacionalno presenečenje. Komedija s takimi zapletljivi in razpletljivi, v ka-

teri nastopajo še generalova svakinja Eleonora Aguzzijeva (Gorinškova), njen mož Gustavo (Košuta) ter generalova žena Giovanna (Zakrajškova) bo gotovo prav tako navdušila, kakor sta »Dva tucata rdečih rož«.

-rc.

NAŠA NARODNA GLASBA V MEDNARODNEM DELU

V izdaji Mednarodnega instituta za intelektualno sodelovanje, oddelek za umetnost in etimologijo v Parizu, ki ga upravlja Zveza narodov, je izšla po petletnem delu druga knjiga »Folklore musical, Musique et chansons populaires« (Narodna glasba, Ljudska glasba in pesmi). Med pregledi iz raznih držav je zastopana tudi Jugoslavija z obsežnim referatom hrvatskega muzikologa dr. Josipa Širokega, prvega hrvatskega doktorja muzikologije, z bibliografskimi podatki narodne glasbe in pesmi Slovencev, Hrvatov in Srbov, s prikazom javnih in zasebnih glasbenih ustanov, kakor tudi posameznih strokovnjakov, ki so delovali pri spoznavanju in preučevanju naše narodne glasbe in pesmi. Delo bo izvrstno služilo seznanjenju tujine z našo glasbeno folkloro in zasluži avtor dr. Široki vse priznanje.

k Razstavo Mušič-Putlih v beli Union-ski dvorani na Aleksandrovi: cesti je obiskalo že prve dni nad 500 ljudi, kar dokazuje, da je vzbudila v naši javnosti lepo zanimanje. Združitev Mušičevih slik in Putlihovih kipov ustvarja posebno harmonijo te razstave, o kateri bomo obširneje poročilo še objavili. Odprta je vsak dan od 9. do 18. ure.

Sport

Dve smuški tekmi v obmejnih planinah

Agilni zimski sportni odseki SPD na naših obmejnih postojankah si mnogo prizadevajo za razvoj smučarskega sporta v naših planinah, ki jih sicer naši smučarji tu in tam prav po krivici zanemarjajo, ker se niso odkrili krasot njihovih terenov in ker pač planincem ne nudijo toliko udobnosti, kakor nekatere druge postojanke, ki so radi tega bolj obiskane. SPD vrši s tem prizadevanjem nalogo, ki sega daleč izven običajnega sportnega okvira, ter zasluzi radi tega tudi podporo najširše javnosti. V naslednjem naša poročila:

PRVA ALPSKA KOMBINACIJA NA RADUHI

V nedeljo, 31. marca, je priredil agilni smučarski odsek SPD na Prevaljah tekmo v alpski kombinaciji nad planino Grohot na Raduhi nad Črno pri Prevaljah. Tekma se je vršila pod pokroviteljstvom g. Janeza Sodje, tajnika SPD na Prevaljah, ki je za to priliko daroval dva lepa pokala, namenjena meddruštvenemu in društvenemu prvaku. To je bila prva smuška tekma na planini Raduhi, kjer so krasni smuški tereni, a je planina pozimi radi dolge in naporene poti težko dostopna ter radi pomanjkanja prenočišč — planinske koče tudi slabo obiskana.

Tekma je bila izrazito visokogorska in je zahtevala od tekmovalcev mnogo fizičnega napora, idealizma in »poln nahrbtnik« židane volje. Saj so morali tekmovalci vso noč pred tekmo predremati v pastirskih kočah, ki niti malo ne nudijo odgovarjajočih prenočišč, kaj šele drugih udobnosti in ugodnosti, ki so tekmovalcem nujno potrebne, ter tudi ne ustrezajo razvoju turizma, posebno pa smučarstva pri nas. Kljub temu so se vršile tekme

naslednji dan v najboljšem razpoloženju tekmovalcev, ker nudi dolg snežni plaz izpod sten Raduhe do planine Grohote odlični smuški teren, tako za tekme v smuku, kakor tudi v slalomu. Vsi nedeljski tekmovalci, med katerimi je bilo tudi nekaj takih, ki so presmučali že marsikatero smuško progo pri nas, kar niso mogli prehvaliti te nove proge in užitka, ki ga proga nudi. Z odkritjem tega novega smučarskega terena na planini Raduhi, se bo sčasoma, upamo, povečal tudi obisk te divne planine.

Med tekmovalci se je razvila ostra konkurenca in so za posamezna mesta odločale sekunde ter desetinke sekund. Prvo mesto je zasedel France Harle iz Solčave (član SPD Celje) z 200 točkami. Drugo mesto je pripadlo, s 172,67 točkami, mlademu Tonetu Mlačniku iz Podpece (SPD Mežica), ki je vse zadivil s svojo izredno tehniko in vzdržnostjo in obeta še mnogo za naš smuški sport. Tik za njim se je plasiral na tretje mesto s 168,48 točkami Ernest Plečnik iz Guštanja (Železničar, Maribor), ki pa je imel smolo pri slalomu, kjer je s padcem precej izgubil na času. Nato sledi Stefan in Franc Mlačnik iz Guštanja ter Erno Wauch, Pavel Mešel in Ferdo Flaimiš iz Prevalj. Slednji trije so konkurirali za društveno prvenstvo v smuku.

Ta tekma je bila najboljša prireditel smučarskega odseka SPD na Prevaljah, ker je zahtevala veliko požrtvovalnost od tekmovalcev, kakor tudi od tehničnih voditeljev. Smučarskemu odseku želimo, da bi tudi v bodoče tako lepo deloval, kakor je v letošnji sezoni. Saj je nam še vsem v nepozabnem spominu ona nočna, propagandna tekma v slalomu, ki jo je organiziral odsek na svoj klubski dan 4. februarja letos, in ki je zahtevala še prav

posebne smuške tehnike in veščine. Pri omenjeni tekmi, ki bo menda edinstvena v zgodovini našega smučarskega sporta, so bile vse markacije označene z gorečimi baklami in vsak vozač je vozil z baklo v roki. Preko 90 bakl je razsvetljevalo hrib nad prevaljsko železniško postajo, kjer se je zbralo mnogo občinstva, ki je z zanimanjem sledilo poteku tekme in občudovalo ta čarobni pojav v prestni zimski noči. Ta tekma je mnogo pripomogla k proslu organiziranega smučarstva tu ob meji!

ALPSKA KOMBINACIJA NA PEČI

Na Peči je bila vsakoletna medklubaska tekma v alpski kombinaciji za pokal SPD Mežica.

Ker je bilo radi snežnih razmer nemogoče trasirati običajno tekmo v smuku s Kordežev glave na sedlo nad kočjo, se je vodstvo tekme odločilo, da izvede veleslalom s Kordežev glave pa do Najbrzevih peči. Kljub slabemu vremenu in bližajočim praznikom se je tekme udeležilo prav zadovoljivo število tekmovalcev. Z ozirom na dolžino proge so bili

doseženi rezultati prav dobri, in sicer: 1. Breznik Jaka (SPD Celje) 2:29 ena petina, 2. Viktor Vončko (Smk Celje) 2:31 tri petine, 3. Franc Leskovec (SPD Mežica) 2:34, 4. Franc Mlačnik (SPD Mežica) 2:35 tri petine, 5. Ernest Plečnik (SK Železničar, Maribor) 2:42 tri petine.

s. Nedeljsko kolo tekem v slovensko-hrvatski ligi ima sledeči spored: Ljubljana—Split, sodnik Bažant (Matančič); Slavija (V)—Slavija (O), Jirasek (Kranje), Hajduk—Gradjanski, Vebler, Celje (Jordan, Mostar), Concordia—Sask, Macoratti (Kujundžič), Hašk—Bačka, Deržaj (Vrhovnik).

s. Mednarodna nogometna tekma Hrvatska—Madžarska se bo odigrala 2. maja v Budimpešti ter bo zlasti zanimiva po srečanju obeh nasprotnikov s Svcariji. Istočasno bosta nastopili v Zagrebu B moštvi. Letos bosta tudi še povratni tekmi.

s. V okviru proslave ZNP-a bo 5. maja v Zagrebu nogometna tekma Hrvatska—Severna Italija.

MALI OGLASI

GENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za 10 oglasov je din 5.— Družbe preklicati doplačovanja in ženskovanski oglasni din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglasne je din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga se vnosi v pisno skupaj z naročilom ali na poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znanke za 2 dni.

Razno

BRITJE 2. STRIŽENJE 4 DIN najceneje v salonu »Rapid« (Koštomaj), sedaj Meliska 1. 1901-1

HRANILNE KNJIŽICE drž. vredn. papirje, valute prodane najbolje tri Bančno kom. zavodu. Aleksandrova 40. Kupujte pri nas srečke drž. loterije. 1918-1

Kupim

Globok OTROŠKI VOZIČEK pleten, dobro ohranjen, kupim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 1914-3

Prodaj

Prodaj dobro ohranjen ŠIVALNI STROJ znamke »Singer«. — Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 1889-4

Skoraj nov štiricevni RADIO APARAT prodam. Galer, Makarjeva 65. Studenci. 1875-4

Prodaj SPALNICO rabljeno, ceneno. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 1907-4

Moderni OTROŠKI VOZIČEK se prod. Ulica kneza Koclja št. 16-II. 1908-4

Hrastova AMERIKANSKA PISALNA MIZA se po ugodni ceni prod. Spe dacija »Merkur«. Meliska 12. 1919-4

Dobro ohranjeno POHIŠTVO prodam. Vrazova 2. od 10. do 12. in od 3. do 5. ure. Babler. 1924-4

Oglašujte!

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO

popolnoma renovirano, na desnem bregu Drave, se odda. Vprašati pri M. Ilger. Gosposka 15. 1904-5

Odda se

STANOVANJE

2 sobi, 1 kabinet od 15. aprila Tomšičev drevored. Vprašati v ogl. odd. »Večernika«. 1872-5

DVOSOBNO STANOVANJE lepo, sončno, oddam mirni stranki brez otrok. Principova 9. 1909-5

STANOVANJE

trisosbno, v centru mesta se odda s 1. majem 1940. Vprašati v pisarni združenja trgovcev za srez Maribor, Večerniška 11-I. 1912-5

Lepo

TRISOBNO STANOVANJE

lpo, s balkonom se odda. Boltenška 4. 1916-5

Sobo odda

Velika sončna SOBA s separiranim vhodom se takoj odda dvema solidnima gospodičinama. Krekova 14. pritličje, desno. 1899-7

Oddam prazno SOBO

takoj. Radvanjska 20. 1911-7

Svetla

SONČNA SOBA

s štedilnikom se odda takoj. Msarski prehod 5-I. 1919-7

Sprejmeta se DVE OSEBI na hrano. Mlinska 9-II. desno. Lopič. 1923-7

MALA SOBA s štedilnikom se odda. Slomškov trg 16-o. 1923-7

Sluzbo dobi

Sprejme se takoj KOLARSKI POMOČNIK in valenec. Kolarstvo Veber. Erjavčeva 6. Melje. 1910-9

HLAPCA iščem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 1913-9

Lokal

SVETLA DELAVNICA velika, 110 kvdr. m., pripravna za vsako obrt ali skladišče se takoj ugodno odda. Vpraša se pri Semko, Aleksandrova c. 13. 1920-14

Kam, kje?

PRLEŠKE GIBANCE v nedeljo v gostilni »Kren« (Klemenšak). 1921-17

RADIO GODEC • MARIBOR •

RADIO ROLES RADIO KRALJA PETRA TRG 6

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

harmonike so od vseh najboljše

Dijaki!

Vse šolske potrebščine kupujte samo v knjigarni in papirnici Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova c. 13, Telefon 25-45

Dijakinje!